

UKM 2020 Krysskulturelle barn og unge

Den norske kirke har i 2020 en sak til Kirkemøtet om Kristne migranter, som en oppfølging fra 2009: «Kristne innvandrere og menighetene i Norge». Saken berører flere aspekter som er meget relevant for barn, ungdom og unge voksne. Derfor er det av stor betydning om dette også følges opp av UKM.

Den norske kirke og identitet

Den norske kirke er en folkekirke – et felleskap for alle bygd på dåpen og troen. Vi tilhører den verdensvide kirke, og «*Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.*» Gal. 3.28.

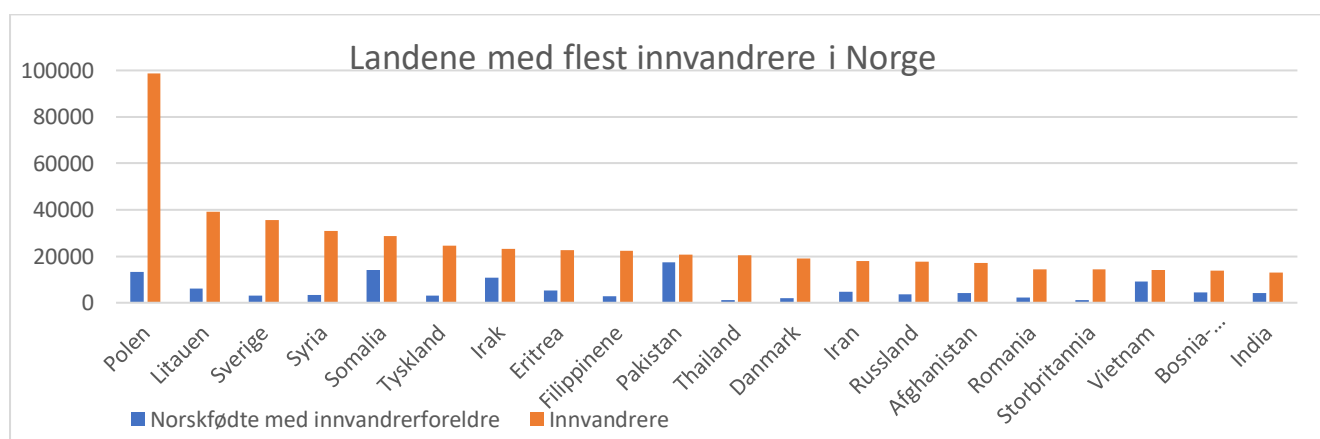
Innvandrere er under-representert i forhold til befolkningen for øvrig både som medlemmer, som ansatte, som frivillige og i styrer og råd. Dette har fått ny aktualitet i den pågående Black Lives Matter kampanjen. Samtidig er det mange kristne migranter i andre kirke-samfunn, og det er nå også mer enn 250 migrantkirker i Norge. Andelen innbyggere med registrert medlemskap i kristne trossamfunn utenfor Dnk har i perioden 2015-19 økt med hele 23,4 prosent¹.

Innvandrere i Norge og deres barn

Av norskfødte med to innvandrerforeldre er det flest med foreldre fra Pakistan (17 300), etterfulgt av Somalia (14 100), Polen (13 300), Irak (10 700) og Vietnam (9 200) (Figur 1). Av norskfødte med en utenlandsfødt forelder, er det flest med en forelder fra Sverige (40 800) og Danmark (31 100).²

Den 21. mai 2012 ble § 2 i grunnloven som definerte Den norske kirkes rolle i forhold til staten endret. Og 1. januar 2017 ble Den norske kirke (Dnk) etablert som et selvstendig rettssubjekt utenfor staten. Den nye §16 i grunnloven sier at Dnk er Norges folkekirke og at den skal understøttes som sådan. Dnk har dermed en særlig stilling og rolle i det norske samfunnet. Den skal ha ressurser som gjør at den kan være til stede i hele landet, utføre kirkens oppdrag og gi mennesker gode tjenester i alle livssituasjoner.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/tr-o-og-livssyn/den-norske-kirke/id1217/>

Kilde: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

Figur 1. Landene med flest innvandrere i Norge, 2019.

¹ <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/trosamf/aar>

² <https://www.ssb.no/innvandrere-i-norge/2017>

Vi har lite data om antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere som er medlemmer eller aktive i Den norske kirke. Det henger sammen med innstramninger i lovverket i 2018, bl.a som følge av GDPR. Men vi har tall fra fødsler og dåp av barn der en av foreldrene er innvandrere, og en av foreldrene er medlem i Dnk, fram til 2017. Der ser vi at det er mange fødte, men få døpte i Dnk med foreldre fra land som Polen, Somalia, Litauen, Syria og Eritrea³.

Barn av innvandrere født i Norge vil ha en mye sterkere norsk identitet enn sine foreldre. De vil kanskje distansere seg fra foreldrenes kulturelle verdier og heller søke seg mot det norske sammen med venner. Den samme tendensen med motsatt fortegn ser vi også i sjømannskirken blant barn av nordmenn i utlandet. De vil, som ungdommer generelt, ha mindre lojalitet til etablerte kirkesamfunn og være mer opptatt av felleskap og samværsform enn dogmatikk og lære. Dette åpner opp for større økumenisk samarbeid og bevegelse på tvers av kirkesamfunn.

Krysskulturelle barn og unge

Krysskulturelle barn og unge er en samlebetegnelse for barn og unge som vokser opp med flere kulturer. Definisjonen er: «Barn eller ungdom som har levd eller lever i to eller flere kulturelle miljøer i en vesentlig del av barne- og ungdomsårene» (Ruth E. Van Reken). Det er store forskjeller mellom unge med krysskulturell oppvekst, men de har også mye til felles. Identitet og tilhørighet er gjerne sentrale temaer i deres liv. Mange med krysskulturell erfaring vil ha tilknytning til alle kulturene sine uten å ha full tilknytning til noen av dem. De vil ofte også kjenne et fellesskap med andre mennesker som har lignende bakgrunn. Ubearbeidede og ubevisste sider ved en krysskulturell oppvekst kan skape utfordringer. Forståelse, anerkjennelse og aktiv bruk av krysskulturelle erfaringer gir bedre psykisk helse og mestring.⁴

Stiftelsen Flexid har utviklet et kurskonsept som gir krysskulturell kompetanse, rom for refleksjon rundt identitet og tilhørighet og grunnlag for å møte rasisme og for å jobbe med egne og andres fordommer. Dette er dagsaktuelt for de unge selv, for deres foreldre og for andre som jobber med barn og unge også i menighetssammenheng.⁵

Det finnes mange typer krysskulturelle. Noen har flyktning- og innvandrerbakgrunn. Andre er internasjonalt adoptert. Noen har foreldre med forskjellig etnisitet. I tillegg regnes barn av urfolk og nasjonale minoriteter. Det gjør også barn som har bodd i andre land enn sitt opprinnelsesland i kortere eller lengre perioder av barndommen, grunnet foreldres jobb.

Flexid er en stiftelse (etbl. i 2018) som driver kursvirksomhet for å bevisstgjøre på kulturell kapital. De skriver på sine nettsider⁵:

Flexid er et kurskonsept som gjennom teori, lek og rollespill bevisstgjør deltakerne på følelser som oppstår, når kulturelle verdier og praksiser møtes i en hverdag hjemme og ute. En trygg identitet er grunnlaget for å kunne jobbe med egne og andres fordommer, møte rasisme og ta bevisste valg for egen fremtid. Kursene gir krysskulturell kunnskap, verktøy og rom for refleksjon rundt egen identitet og tilhørighet, i møte med andre med samme type oppvekst. Flexid handler om følelser og identitet. Det handler om å føle seg innenfor eller utenfor.

³ http://www.kifo.no/wp-content/uploads/2020/03/Migrantmen_rapport-002.pdf

⁴ <https://flexid.no/krysskulturell-oppvekst/>

⁵ <https://flexid.no/>

For eksempel kan foreldre jobbe innenfor misjon, diplomati, forsvar, bistand, journalistikk, næringsliv, idrett, i byggebransjen eller lignende.⁶ Felles er bl.a. god kulturell kompetanse og forståelse, og de kan ofte være brobyggere mellom kulturer. I 2020 kom boken: Cross Cultural Kids (Lill Salole) som er en viktig ressursbok på norsk om temaet.⁷ Salole er forfatter og formidler og er også tilknyttet stiftelsen Flexid.

Krysskulturelle barn og unges plass i kirken -Utfordring og mulighet

Krysskulturelle barn og unge må bli sett og hørt og få plass og rom i menighetene. Den norske kirke kan også lære mye av dem om å framelske et flerkulturelt felleskap, etter modell fra Gal.3.28. Kirken må legge til rette for deltakelse og samarbeid på tvers av konfesjonsgrenser og være åpen for å lære fra andre kirkesamfunn i møte med mennesker med annen eller krysskulturell tilhørighet. Men vil de oppleve menigheter i Den norske kirke som relevante for dem? Vil ungdommene føle seg fremmedgjort eller inkludert i kirka?

Større kunnskap om og åpenhet for krysskulturelle barn og unge i kirken kan ha stor betydning for dem det gjelder og for at de skal bli sett og regnet med i kirken. Men det vil også ha stor betydning for Den norske kirke og for hva slags kirke Dnk skal være i årene som kommer. Sjømannskirken og misjonsorganisasjoner sitter på kompetanse her som i større grad kunne komme hele Den norske kirke til gode. Det gjelder også migrantmenigheter og andre kirkesamfunn med større grad av inkludering av innvandrere enn i den norske kirke. Krysskulturelle barn og unge kan bidra med verdifull kompetanse for at kirken kan tilpasse seg en globalisert verden og et bredere økumenisk samarbeid. Denne kompetansen må anerkjennes og brukes. Vil vi klare å omfavne mangfoldet og det bibelske idealet? Vil vi se verdien og velsignelsen i det å lære av de som tenker litt annerledes og er vi villige til å la oss forandre? Hva vil vi miste hvis vi ikke gjør det, og hvilken rolle har ungdom og unge voksne selv til å få dette til?

Momenter til drøfting i UKM:

- Navnet «Den norske kirke» impliserer at kirken er knyttet til norske identitetsbærere. Står vi da i fare for å skyve fra oss kristne med en annen etnisk og kulturell tilhørighet enn «den norske»?
- Den norske kirke er majoritetskirken i Norge. Hvilket ansvar gir det i forhold til inkludering av minoriteter, samarbeid med myndigheter og andre kirkesamfunn?
- Hvilke erfaringer finnes i UKM på at krysskulturelle barn og unge kan bidra med nye perspektiv som er verdifulle for et kristent felleskap? Hva av dette bør formidles videre inn i strategisk arbeid for Den norske kirke nå og i tiden som kommer?
- Finnes det erfaringer fra arbeid med norske barn og unge med krysskulturelle erfaringer, f.eks i sjømannskirken, internatskoler eller leirer for hjemvendte misjonærbarn, som kan benyttes i dette arbeidet? Hvordan er barns erfaringer her forskjellig fra foreldrenes?

⁶ <https://flexid.no/hvem-er-krysskulturell/>

⁷ <https://www.gyldendal.no/forfattere/salole-lill/a-101790-no/>

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte 2020

- Hvordan kan eksisterende arbeid for barn og unge i Den norske kirke legge bedre til rette for at krysskulturelle barn og unge kan føle seg hjemme og bidra inn i felleskapet?
- Hva slags kursing, kompetansebygging eller erfaringsdeling trengs i Den norske kirke på dette feltet? For hvem, og hvordan kan det gjøres?
- Hvilken plass har økumenisk samarbeid med enkelte kirkesamfunn eller gjennom Norges kristne Råd i forhold til krysskulturelle barn og unge? Kan dette perspektivet løftes gjennom EYCE og annet europeisk økumenisk samarbeid?

The Ecumenical Youth Council in Europe er et nettverk av unge kristne som promoterer kristen enhet i hele Europa. EYCE har medlemsorganisasjoner i 24 land og disse er enten nasjonale ungdomsråd innenfor et kirkesamfunn, økumenisk ungdomsråd eller internasjonale kristne ungdomsorganisasjoner.

EYCE skal ha sin neste general-forsamling i Norge i 2021. I juni 2017 hadde EYCE en ukes treningskurs om «Theology of Migration» i Stockholm.
<https://www.eyce.org/>

